

RESERV OFFICEREN.

www.reservofficerarna.se | nummer 4 | 2018

**Jan Eliasson
om stormiga
uppdrag**

**Reservaren
som styr
Försvars-
makten**

BROBYGGARNA

Tog reservvägen tillbaka

Här byggs broar på många plan

I **TIDNINGEN** du nu läser löper brobyggen som en osynlig röd tråd, egentligen hela vägen från första till sista sidan.

DET STORA REPORTAGET handlar om maskin- och brokompaniet på Ing 2 i Eksjö. Här har Försvarsmakten sina specialister på att skapa tillfälliga förbindelser. Reservofficerarna har viktiga roller i brobygget.

MAGNUS BERGMANS enhet på försvarsdepartementet har myndighetsansvaret för Försvarsmakten. Bergman och hans arbetskamrater har väntat hela hösten på att riksdagspartierna ska överbrygga klyftor så att Sverige får en ny regering.

TOPPOLITIKERN OCH DIPLOMATEN Jan Eliasson har ägnat större delen av sitt yrkesliv åt att just kompromissa och hitta gemensamma vägar för olika parter. På sistasidan berättar han om stormiga uppdrag och lärdomarna från sin tjänstgöring i Marinens reserv.

Jakob Lundberg & Marcus Olsson
Redaktörer

RESERV OFFICEREN.

Ansvarig utgivare
Magnus Konradsson.

Redaktörer
Jakob Lundberg och Marcus Olsson,
red@deadlinemedia.se

Layout Kajsa Sandin.

Tryck Tryckerigruppen AB.

Omslagsbild Mikael Fritzon, Bildbyrå.

Tidningen Reservofficeren är officiellt organ för Förbundet Reservofficerarna. Tidningen publiceras även digitalt. De som medverkar redaktionellt anses medge sådan publicering.

26

Foto Simon Hastegård, Bildbyrå

8 Verklighetens brobyggare

En och en halv timme. Längre tid tar det inte för maskin- och brokompaniet att upprätta en tillfällig förbindelse över en 150 meter bred älv. Häng med till Ing 2 i Eksjö och se hur Försvarsmaktens brobyggare arbetar.

21 Hemma hos ROSIS

Ett brett program av studiebesök, föreläsningar och idrottsaktiviteter – och så klart den årliga balen. ROSIS är en energisk 75-åring med sin bas mitt i pulsen på Karlavägen i Stockholm. Tidningen Reservofficeren tittade in på ett besök.

26 I väntan på en ny regering

Magnus Bergman och hans kollegor på försvarsdepartementet har väntat länge. Hur blir den politiska inriktningen? Vem blir försvarsminister? Svaren på frågorna är avgörande för Bergmans dagliga arbete, där han även har stor nytta av sina erfarenheter som reservofficer.

4 Nyheter 6 Debatt 7 Utbildning 14 Teknisk Und 16 Utblick
18 SFRO 20 Sverof 30 Medlemsinfo 31 Kalender 32 Jag är också RO

Förbundet RESERV OFFICERARNA

Adress Karlavägen 65, Box 2147, 103 14 Stockholm.

Hemsida www.reservofficerarna.se

Förbundsordförande Magnus Konradsson, 0705-52 16 78, magnus.konradsson@gmail.com

Förhandlingschef Jonas Wiberg, 0707-14 03 44, wiberg.jonas@gmail.com

Övriga styrelseledamöter Vice ordförande Johan von Otter, ledamöter Pierre Dicksson, Christian Hoas, Jan Kvernby och Markus Widborg.

Kanslichef och ombudsman

Oscar Karlflo, 0703-83 22 20, oscar.karlflo@reservofficerarna.se

Förbundet Reservofficerarna är en intresseorganisation med facklig kompetens. Förbundet är anslutet till Saco och företräder landets reservofficerare gentemot arbetsgivaren Försvarsmakten. Förbundet Reservofficerarna ägs av de båda medlemsförbunden Svenska Flottans Reservofficersförbund (SFRO) och Sveriges Reservofficerare (Sverof) och har totalt drygt 2 300 medlemmar.

Ordförande, SFRO Johan Hamnegård, johanhamnegard@gmail.com

Ordförande, Sverof Magnus Konradsson, magnus.konradsson@gmail.com

Ett starkare försvar kräver stora investeringar

I **NOVEMBER KONSTATERADE** Ekonomistyrningsverket att Försvarsmakten saknar nära 30 miljarder kronor för att finansiera redan planerade investeringar. Det samlade behovet av anslagstillskott fram till 2025 är hisnande 88 miljarder, om även önskade investeringar räknas med.

Vikten av att hänga med i materielutvecklingen är inte obetydlig. Det kommer att bli mycket svårt att bedriva morgondagens krig med gårdagens materiel. Och skulle man göra det kommer förlusterna att bli omfattande på den sida som inte har uppdaterat sin materiel. Detta gäller överallt, förstås även för Sverige.

MEN ÄVEN MED uppdaterad materiel står man sig slätt om personalen saknas. Och så är ju läget: det råder brist på både soldater och officerare, särskilt på tidvis tjänstgörande.

Brist på personal hotar utbildningen av värnpliktiga, just de som är tänkta att öka personalvolym och rekryteringsunderlag till nya utbildningskullar på officers- och reservofficersutbildningarna.

Allt detta är förstås bekymmersamt i det rådande omvärldsläget.

VI ÄR FÖRVISSO inte ensamma om bekymren. När Förbundet Reservofficerarna deltog i AUSA Meeting 2018, en konferens anordnad av Association of United States Army i Washington i oktober, stod det klart att vi länder i väst har fler likheter än olikheter.

Samtliga västerländska arméer måste börja lära sig försvara sitt territorium igen. Administrationen och byråkratin ökar inom alla försvarsmakter. Gamla och trögrörliga stödsystem finns överallt. Och alla kliar sig i huvudet kring hur man ska lyckas rekrytera bra folk när pengarna och karriärmöjligheterna i det civila näringslivet är enorma jämfört med i det militära.

Kanske är det ingen raketforskning det handlar om ändå? Man får det man betalar för, och hade villkoren och lönerna i För-

svarsmakten varit bara något mer konkurrenskraftiga, hade säkert många fler kunnat tänka sig att delta i samhällsnyttig verksamhet i uniform.

MÅNGA RESERV OFFICERARE SKULLE ju kunna bidra med värdefull kunskap från tiden då värnpliktsystemet inte var någon nyhet. Kompetens som är nog så viktig när ett pliktssystem ska återupplivas. Jag vet att många som vill bidra inte ens får frågan. Men om de hade inkallats är frågan hur många som hade haft en så tillåtande privatekonomi att den tål ett kraftfullt lönebortfall under längre tid.

Ingen reservofficer tjänstgör i syfte att bli rik. Men man måste åtminstone ha råd att tjänstgöra.

MAN KAN I SAMMANHANGET leka med tanken hur effekten skulle blivit om några av alla de miljoner som Försvarsmakten lagt på annonskampanjer, istället lagts på bättre villkor för befintlig personal, liksom på att kalla in de reservofficerare som faktiskt finns, vill och kan tjänstgöra.

Eller fundera på hur mycket enklare det skulle bli att tjänstgöra, om rätt till ledighet från den civila arbetsgivaren regleras i lag, eller åtminstone i kollektivavtal.

Eller undersöka om arbetsmarknadens parter tillsammans kunde hitta vägar att minska inkomstbortfallet vid tjänstgöring inom totalförsvaret...

ATT TOTALFÖRSVARET BEHÖVER resurser och kompetent personal för att klara sin uppgift torde stå tydligt för alla. Men någon måste ju förstås betala för det. Totalförsvaret berör oss alla, och borde därför ligga i allas intresse att stärka.

Här kommer den svenska modellen in. Jag är övertygad om att en ökad dialog mellan arbetsmarknadens parter kan bidra med lösningar till några av de problem som den svenska försvarsmakten brottas med.

Och det vore bra för Sverige. ■

”

Det blir svårt att bedriva morgondagens krig med gårdagens materiel.

Magnus Konradsson
Förbundsordförande

2516

Så många mönstrande personer födda 1999 har skrivits in till grundutbildning 2018. 414 av dem är kvinnor och 2 102 är män. Regeringens mål är 4 000 om året.

Förhandlingarna pågår ännu

Förhandlingar pågår fortfarande mellan Försvarsmakten och förhandlingsorganisationen OFR/O. Parterna hoppas komma överens om ett nytt sätt att se på reservofficerare och deras anställningar och tjänstgöringar.

Syftet med förhandlingarna är att skapa ett långsiktigt stabilt och enklare reservofficerssystem. En stor fråga där förbundet och Försvarsmakten tidigare haft olika syn är den om antalet anställningar och anställningsformer som en reservofficer kan och bör ha. I dagsläget har många reservofficerare flera anställningar, exempelvis tillsvidareanställning för en uppgift, visstid för en annan och ytterligare en vid arbete utomlands. ■

Klart med nya ledamöter i FÖU

SOCIALDEMOKRATEN Niklas Karlsson blir ny ordförande i Försvarsutskottet de kommande fyra åren. Beatrice Ask (m) blir vice ordförande. Den tidigare ordföranden Allan Widman fortsätter som ordinarie ledamot i utskottet. ■

Tvist om idrottande reservare

Pontus Andersson nekades att delta i Försvarsmaktsmästerskapet eftersom han är reservofficer.

Nu påkallar Förbundet Reservofficerarna tvist med Försvarsmakten.

– Det är sista utvägen. Vi ser tyvärr ingen annan lösning, säger kanslichefen Oscar Karlflo.

Tidningen Reservofficeren har tidigare skrivit om Pontus Andersson, 51, på Luftvärnsregementet (Lv6) i Halmstad. Han ville delta i Försvarsmaktsmästerskapen (FMM) långlopp i skidor, som avgörs i Vasaloppets öppna spår. Men Försvarsmakten vägrade bereda plats för honom eftersom han inte var aktiverad i tjänst av sitt förband.

När förbandets kompanichef kontaktade regementsstaben blev det också nobben – på grund av beslutet att ”Lv6 inte anser sig ha den ekonomiska möjligheten att anställa RO (...) vid FMM-tävlingar.”

– Jag vill bara tävla för mitt regemente. Ska det vara så svårt? frågade Pontus Andersson sig i tidningen Reservofficeren, nr 3/2017.

Bryter mot lag

Förbundet Reservofficerarna kommer under december månad att föreslå för OFR/O/FM:s styrelse att besluta om att påkalla tvist med Försvarsmakten i frågan.

Förbundet menar att Försvarsmakten bryter mot Lag (2002:293) om förbud mot diskriminering av deltidsar-

Pontus Andersson ville tävla för sitt regemente under Vasaloppets Öppet spår, men nekades av Försvarsmakten.

Foto Vasaloppet

betande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning när Pontus Andersson förbjuds att delta i breddmotionsevenemang som FMM.

– Det ställs hårda fysiska krav på anställda i Försvarsmakten. Som heltidsanställd har du rätt till tre timmar träning per vecka på arbetstid. Samma fysiska krav ställs också på den tidvis tjänstgörande personalen, men dessa har ingen rätt till träning på arbetstid. Att stötta reservof-

ficerarna i deras träning och tävlande hade varit en bra prioritering av Försvarsmakten, säger förbundets kanslichef Oscar Karlflo.

Kan gå vidare

Han nämner det faktum att Försvarsmakten i dagsläget inte ens fyller upp sina tilldelade platser i exempelvis Vasaloppet, men alltså trots det nekar reservofficerare att delta under myndighetens ”flagg”.

– Det är mycket märklig arbetsgivarpolitik och sett ur ett

arbetsrättsligt perspektiv. Nu inväntar vi beslut från tvisten. Vårt förbund jobbar aktivt med frågan. Självklart ska även reservofficerare kunna delta och med stolthet representera sitt förband och Försvarsmakten vid idrottsevenemang!

Om parterna vid tvisteförhandlingen på lokal nivå inte kommer överens, kan ärendet gå vidare till central nivå på Arbetsgivarverket för att i ett sista skede hamna i Arbetsdomstolen.

Marcus Olsson

” Att stötta reservofficerarna i deras träning och tävlande hade varit en bra prioritering av Försvarsmakten.

Oscar Karlflo

Ny utredning om trakasserier klar

En ny utredningsfunktion för trakasserier och kränkningar kan snart inrättas inom Försvarsmakten.

I alla fall om förslagen i en rapport från tidigare i höstas blir verklighet.

Som en effekt av uppropet #givaktochbitihop tillsatte Försvarsmakten en utredning som närmare skulle granska hur myndigheten arbetar mot kränkande särbehandling, diskriminering och trakasserier. Utredningen skulle även komma med förslag på hur Försvarsmakten kan utveckla och förbättra detta arbete.

I slutrapporten finns en rad sådana förslag. Det kanske viktigaste handlar om att inrätta ett centralt utredningsstöd inom Försvarsmakten. Denna utredningsfunktion skulle då fungera som ett oberoende och opartiskt stöd vid utredningar av anmälningar om diskriminering och trakasserier. Utredningsfunktionen skulle organiseras under HRC.

– Nu hoppas vi att arbetsgivaren också skyndsamt fattar beslut i enlighet med rapportens förslag så att detta kan bli verklighet, säger Peter Löfven-dahl, förbundsdirektör på Officersförbundet. ■

Haggren ersätter Gyllensporre

GENERALLÖJTNANT Dennis Gyllensporre lämnade 1 oktober befattningen som chef för Ledningsstaben för att bli chef för Minusma i Mali.

Regeringen beslutade tidigare i höst att Jonas Haggren blir ny chef för Ledningsstaben. Haggren befordrades vid tillträdet till viceamiral. ■

Jonas Haggren blir ny chef för Ledningsstaben.

Sandborg ny hemvärnschef

STEFAN SANDBORG är sedan 1 september ny rikshemvärnschef. Han efterträdde Roland Ekenberg som efter 13 år på befattningen går i pension. Stefan Sandborg har en bakgrund från Livgrenadjärregementet i Linköping. Vid tillträdet befordrades Sandborg till generalmajor. ■

Försvarsmakten byter bank

RIKSGÄLDEN HAR upphandlat en ny bank för hela det statliga området vilket innebär att även Försvarsmakten byter bank från Nordea till Swedbank. Du måste själv anmäla bankkonto till Swedbank. Det görs enklast med Bank-ID på swedbank.se/kontoregister. Annars kommer lönen utbetalas med ett utbetalningskort. ■

Varför tar inte fler officerare debatten?

Hur är det med yttrandefriheten i Försvarsmakten? Och medarbetarnas vilja att säga som det är?

I den här debattartikeln efterlyser Erik Lagersten just debatt. Han uppmanar officerare att delta i det offentliga samtalet – ”för yrkets utveckling och för rikets bästa.”

Sanningen är ibland en märkvärdigt underskattad kommunikationsform. Ibland förvånas jag som chef med ett professionellt ansvar för kommunikation, men också som medborgare, över hur dunkelt eller undanligande ledande företrädare för det offentliga besvarar det som är uppenbart eller självklart.

I en tid när nyhetsförmedling inte sker via ett fåtal officiella kanaler, utan där varje person med en mobiltelefon enkelt kan bli sin egen sändare, blir myndigheters stadiga och tydliga formuleringar än viktigare.

FÖR SAMTIDIGT HAR auktoritetstilltron försvagats, i synnerhet bland unga, men också vikande i övriga generationer utom för de äldsta. Det är inte längre så att högre chefer uppfattas ha den högsta trovärdigheten när sakernas tillstånd förmedlas, utan inte minst genom utvecklingen av sociala medier, så behöver rösterna också höras inifrån organisationen.

När den enskilde värderar det som sägs kommer närheten till det sagda att vara avgörande. Familjen, vännerna, arbetskollegorna och specialisterna skattas högre än de som är utsedda att vara officiella talespersoner för en verksamhet.

EN KOMMUNIKATIV ORGANISATION måste ta hänsyn till båda dessa omständigheter och samtidigt med att utveckla det som sägs formellt från myndigheten, parallellt skapa en kultur där den enskilde tillåts prata om det som berör.

För professioner är det särskilt viktigt med detta öppna samtalsklimat. Det är genom utbyte, samtal och ifrågasättande som verksamheten utvecklas.

Råder det en tystnadskultur står detta i motsättning till det önskvärda där egna och andras erfarenheter tas tillvara. En akademisering av officersyrket kan främja detta, men måste understödjas av de som redan idag verkar i yrket.

EN SVENSK OFFICER har, till skillnad från i många andra länder, en grundlagsskyddad rätt att ge uttryck för sin mening. Om Försvarsmakten bejakar tanken på aktiva medarbetare i det allmänna samtalet ställs det större krav på myndigheten.

En dialog kräver två parter. Om detta inte sker blir debatten obalanserad och onyanserad. För varje ifrågasättande måste det finnas ett bemötande. Inte i varje enskilt påstående och sammanhang, men över tid och aktivt.

MED DEN ENSKILDES rätt följer också ett ansvar. Vad som är möjligt att säga

och ge uttryck för beror på en lång rad omständigheter. Sekretess är en självklar begränsning, men grad, befattning, förtroendeställning och ämnesområde påverkar också. En yngre kollega har till exempel en annan möjlighet i vad som kan sägas jämfört med en högre chef.

Rätten har alla men inte alltid möjligheten. Detta går inte att reglera utan kräver ett personligt omdöme och ett reflektivt förhållningsätt. Det är önskvärt och efterfrågat att officeren deltar i det offentliga samtalet för yrkets utveckling och för rikets bästa. För detta måste samtalet om samtalet föras.

Vad behövs för att officerare ska ta debatten, hur byggs det personliga omdömet och vad krävs av Försvarsmakten? ■

Debattör:
Erik Lagersten
Kommunikationsdirektör i Västra Götalandsregionen.
Kommendör i Försvarsmaktens reserv.

Rekrytering pågår

Rekryteringen av nya reservofficerare pågår för fullt – i alla fall från Förbundet Reservofficerarnas sida.

Nu hoppas man att Försvarsmakten satsar mer på informations- och rekryteringsinsatser.

– Det finns stora möjligheter att locka fler till att bli reservofficerare, säger förbundets kanslichef Oscar Karlflo.

Under hösten gjorde Oscar Karlflo en ”turné” där han besökte elva förband och höll i informationsträffar. Målet var att skapa intresse för och informera om reservofficersyrket och de vägar in som finns.

Satsningen kom bland annat efter att förbundet hade skickat in ett PM till Försvarsmakten där man förslog flera konkreta åtgärder för att öka antalet sökande till RO-utbildningarna.

– Vi förstod tidigt att Försvarsmakten inte hade planerat någon central rekrytering till reservofficersutbildningen. Vi konstaterade också att utan riktade rekryteringsinsatser kommer utbildningsplatser fortsatt stå tomma. Därför valde vi att göra satsningen på informationsträffar.

Bra uppslutning

Trots kort om tid att utlysa och locka folk till träffarna blev det en god uppslutning, berättar Oscar Karlflo.

– Det var väldigt positivt. Många kom fram till mig och sa att de hade fått nyttig information om något de inte tidigare hade så god kännedom om.

Samtidigt fortsätter förbundet sin dialog med Försvarsmakten för att myndigheten ska satsa mer på faktiska informationsinsatser kopplade till RO-utbildningarna specifikt.

– Vi försöker förklara att man inte kan jämställa den rekryteringen med de till yrkesofficersutbildningen. Potentiella kadetter möter dagligen yrkesofficerare som kan prata om utbildningarna, karriärmöjligheter

Militärhögskolan Halmstad är platsen för RO-utbildningarna. Fram till och med första veckan 2019 är det öppet för GU-rekryter att ansöka.

ter och varför de också borde bli yrkesofficerare. Men de möter i stort sett aldrig reservofficerare.

Vad hoppas Förbundet Reservofficerarna ska hända nu?

– Att Försvarsmakten genomför centrala rekryterings- och informationsinsatser på förbanden. Det behöver komma ut unga nyutbildade reservofficerare som berättar om yrket och möjligheterna som finns. Det skulle locka fler till att bli reservofficerare och vi skulle inte riskera att det blir så många tomma platser till utbildningarna.

Rak AROU: 21 sökande GSS vid det andra söktillfället och från första söktillfället har sju antagits. FM ATN i vecka 49 för det andra söktillfället i denna utbildningsinriktning.

Delad AROU: 39 sökande GSS. FM ATN i vecka 49 för denna utbildningsinriktning. Besked om antagning ges cirka två till tre veckor efter antagningsnämndens möte.

Vill stötta satsning
Förbundet är redo att stötta en sådan satsning.

– Absolut. Vi ställer självklart upp på alla tänkbara sätt. Försvarsmakten vet var vi står och att vi mer än gärna stöttar rekryteringen, säger Oscar Karlflo.

Marcus Olsson

Reservofficeren Anders Norén och kompanichefen Peder Andersson jobbar med brobyggande för Göta ingenjörregemente i Eksjö. Soåsa-sjön är en av övningsplatserna.

BYGGER BROAR

Sverige är genomskuret av åar och älvar som stridande förband måste kunna ta sig över. På Ing 2 i Eksjö finns Försvarsmaktens brobyggare.

Anders Norén sade upp sig för tio år sedan men har lockats tillbaka som reservofficer.

– Jag ser fram emot att åka hit varje gång jag ska in. ▶

Anders Norén ser fram emot varje gång han ska in och tjänstgöra. Här är han vid bromaterial till Krigsbro 5, som är den brotyp han oftast jobbar med.

Brigaden behöver röra sig norrut. 5 000 man, stridsvagnar, andra fordon, hundratals ton med utrustning. Beslutet är nyss fattat. Det är ont om tid.

I vägen för förflyttningen rinner en älv, 150 meter bred.

– Bygg däcksbros 200! säger major Peder Andersson med bestämd röst.

Innan chefen för 213.maskin- och brokompaniet ger sin order har han och hans rekgrupp gjort detaljrekognosering. De har hittat en lämplig plats att korsa älven. Strandremsan är tillräckligt flack. Dykare har simmat över för att kontrollera att bron ska få en säker förankring även på andra sidan.

Två minuter efter att kompanichef Andersson har gett sin order kommer den första av 35 lastbilar till strandkanten.

Den stälper av en bogserbåt i vattnet.

Sedan kommer bromaterialet. Lastbilen backar ner så att den står sluttande med bakersta hjulparet ute i vattnet.

100 meter bro i timmen

Den hopfällda ramp-pontonen glider ner från flaket och plumsar i älven. Samtidigt vecklar den ut sig. Vattnet stänker.

Sedan kommer fler bogserbåtar och alla mellanpontoner, en efter en. Sex båtar arbetar med att lägga ponton till ponton och sätta ihop dem som ett gigantiskt legobygge. Till slut är de 22 bitarna sammanfogade och den andra ramp-pontonen förankrad på norra sidan av älven.

Däcksbros 200 byggs med en hastighet av 100 meter i timmen. Efter en och en halv timme är bron klar. Brigaden börjar sin förflyttning över vattendraget.

Men innan dess är en rekgrupp redan på nästa plats där det behöver förberedas för ytterligare en förbindelse.

RO/löjtnant Anders Norén är plutonchef och tekniskt ansvarig för brobyggnadet i sin pluton. Han arbetar mest med Krigsbro 5.

– Min uppgift är att leda och samordna arbetet. Jag ställer dem inför en uppgift och ger förutsättningarna. Ser till att de har mat och vatten, diesel, grus och vad det mer kan vara för någonting. Rätt resurser, helt enkelt. Sen sker verksamheten.

Vad är kul med att bygga bro?

– Det rätt roligt att se utvecklingen på soldaterna. Från att de börjar utbildas – och inte ens har en aning om vad en sprint är, och aldrig har hållit i en slägga – så kommer man fram till att kunna ge dem en uppgift: ”Bygg en viss typ av bro vid den

Pontonen plumsar ner i vattnet och vecklas samtidigt ut. Det är en av de första pusselbitarna till Däcksbros 200, som på en och en halv timme byggs ihop till sin fulla längd på 150 meter.

Foto Maddelena Lago, Försvarsmakten

platsen”. Och sedan händer allt bara plötsligt. De organiserar upp sig, som de har blivit vana vid, ordnar fram grejer, förbereder och bygger. Sedan säger de bara: ”Nu är vi klara”. Jag behöver i princip bara stå med stoppuret på.

Hade saknat arbetet

Anders Norén var yrkesofficer på Ing 2 i nio år fram till 2008, då han sade upp sig av familjeskäl.

2011 skedde en nystart för maskin- och brokompaniet efter en omorganisation. Peder Andersson blev kompanichef och fick uppgiften att rekrytera reservofficärer så att man kunde fylla upp personalstyrkan enligt den nya organisationsmodellen.

Då ringde han till bland andra Anders Norén, som tackade ja till att komma in som plutonchef.

– Jag hade saknat arbetet sedan jag var yrkesofficer, säger Anders. Det var ett jättebra jobb, varierande och roligt på alla sätt och vis. Jag hade sagt upp mig för att familjen bodde i Oskarshamn. Vi hade småbarn och det funkade inte att jag veckopendlade till Eksjö.

Hur är det att komma tillbaka som reservofficer?

– Det är jätteroligt. Jag ser fram emot att åka hit varje gång jag ska in. Och som reservare slipper man faktiskt rätt mycket av den tristare delen av jobbet, haha.

Som vadå?

– Ja, som att planera vård och sådana saker. Det får man ofta lämna bort, för man har helt enkelt inte tid med det, säger Anders Norén.

Kompanichef Peder Andersson fyller i: – Vi har organiserat det så att när öv- ▶

213.maskin/ brokompaniet

Tillhör: Göta ingenjörregemente (Ing 2) i Eksjö.

Kompanichef: Peder Andersson.

Personal: 160 personer, varav fem är aktiva reservofficärer.

Funktion: Understödjande manöverbataljonerna genom att utföra fältarbeten med exempelvis vägar, tillfälliga broar och färjor för att möjliggöra operativ tilltransport och taktisk förflyttning.

Ramp-pontonen förankras vid stranden så att ena änden av förbindelsen över vattendraget ligger fast.

Foto Maddelena Lago, Försvarsmakten

"Mycket handlar om logistik både i mitt civila arbete och här", säger Anders Norén.

” Vi har tagit in 70–80 nya soldater nu. Och ur det gänget hoppas vi kunna rekrytera för att få detta att snurra på och att kunna växa.

Peder Andersson, kompanichef

ningen är slut då skickar man hem reservarna och säger ”hej och tack för ett bra arbete”. Det gäller att använda dagarna när de är här så effektivt som möjligt. Vård är inte riktigt det som reservofficerna ska odsla tid på.

Anders, vad är det som du gillar med att vara reservofficer här?

– Det är just variationen. När jag är inne blir det en form av mental semester från mitt vanliga jobb. På så vis är det trevligt. Detta är ju också något jag känner igen och som jag trivdes med. Jag slutade som sagt inte för att jag var less på själva jobbet, säger Anders Norén.

Civilt jobbar han som chef och delägare på ett konsultföretag som levererar bland annat projektledning, projektplanering och logistikplanering till energi- och byggbranschen.

– Mycket handlar om logistik både i mitt civila arbete och här. Men det är nå-

got helt annat att jobba här. Det är andra strukturer. På många arbetsplatser säger man att det är en platt organisation, men det är oftast hyggligt hierarkiskt ändå. Någon är ändå chef, säger Anders Norén, och fortsätter:

– I Försvarsmakten är det mer uttalat att man har klara chefsnivåer. Det är likasom ingen diskussion om det. Och alla är lika klädda. En soldat är en soldat, oavsett kön, religion, politisk uppfattning eller sexuell läggning – och passar in i organisationen hur som helst. Det tycker jag är rätt skönt.

Utvecklingen har stått stilla

Efter att Sverige en gång i tiden var världsledande på militära brosystem har den tekniska utvecklingen inom Försvarsmaktens brobyggande stått ganska stilla i några decennier.

I andra länder finns mer komplexa mo-

bila brokoncept som har flera spann och därmed kan byggas längre än den svenska Krigsbro 5.

Vilken utrustning skulle ni önska er utöver de brosystem som ni jobbar med idag?

– Man kan tycka att det är snabbt att få upp en bro på en eller två timmar. Men ibland kan det kännas som en jäkligt lång tid, och då skulle man önska sig färdiga system som gör att man snabbare kan ta sig över ett vatten med tung utrustning. Och det finns sådana – men inte i Sverige, säger kompanichefen Peder Andersson.

Vad tänker du på för materiel då?

– Det finns något som heter M3 (en så kallad Amphibious Bridging Vehicle). Det är ungefär som att man har byggt ihop en bogserbåt och en ponton med en lastbil. Den kör ner till stranden, vecklar ut sig och är klar på någon minut. Man lastar på

en stridsvagn, kör den över floden på några minuter och kommer tillbaka för att hämta nästa. Men M3:an är dyr...

Antalet broläggare i Försvarsmakten har minskat sedan slutet av 1900-talet, samtidigt som mycket annat i organisationen krympt. Men nu verkar trenden ha vänt.

– Vi hoppas på det nya värnpliktsystemet, säger Peder Andersson. Vi har tagit in 70–80 nya soldater nu. Och ur det gänget hoppas vi kunna rekrytera för att få detta att snurra på och kunna växa. Vi behöver bli fler, både yrkesofficerare och reservare. Det fina är att ha ett antal personer, som Anders, som har stor kompetens och som man kan plocka in under kortare perioder. Där är reservofficerna jätteviktiga för oss.

Text Jakob Lundberg

Foto Mikael Fritz, Bildbyrån

Olika brosystem

Brokompaniet på Ing 2 arbetar främst med två mobila brosystem:

- **Krigsbro 5** byggs huvudsakligen vid befintliga bilvägar där en permanent bro har förstörts. Bron har en maximal längd av 48 meter och då är själva brospannet 46 meter. Krigsbro 5 ska kunna byggas på en och en halv timme.

- **Däcksbro 200** är en flytbrosystem bestående av ett antal ihopsatta pontoner. Maximal längd som kompaniet jobbar med är 150 meter, och bron byggs med cirka 100 meter i timmen. Sedan nyligen har Försvarsmakten även den uppgraderade versionen Däcksbro 300 som har större bärförmåga.

Om ett vattendrag är bredare än 150 meter byggs pontonerna istället ihop till färjor som framdrivs av bogserbåtar.

”Mycket att modernisera”

Mikael Frisell är chef för SPL Arméförband på FMV.

Här pratar han om markstridsförbandens stora behov av modernisering.

Mycket av Arméns nuvarande materiel utvecklades på 1980- och 90-talet. Så här ser brigadgeneral Mikael Frisell på läget:

– Det finns ett stort moderniseringsbehov. Armén behöver både bli större och få mer modern materiel. Teknikutvecklingen går mycket snabbt och vi behöver lägga mer resurser på forskning och utveckling, som vi gjorde förr, i syfte att hänga med och bygga upp kompetens inför framtiden.

Vilka starka utvecklingstrender ser du?

– Sensorer av alla slag blir allt viktigare för att stödja markstriden, till exempel obemannade luftfarkoster och stridsfältstradar av olika slag. Vi behöver också bli betydligt bättre på signaturanpassning, vilsledning och skenmål. Bekämpningsförmågan går mot både längre räckvidder och ökad precision. Armén behöver en ny och förbättrad pansarvärnsförmåga med både längre räckvidd och större genomslag.

”Soldaten är kärnan”

Soldatsystemen behöver utvecklas och bli mer avancerade och användarvänliga.

– Soldaten är och kommer att vara kärnan i Armén. Vi ska utveckla utrustning och använda tekniken så att det stödjer soldaterna i deras uppgift och ger dem den förmåga som behövs för att vinna mot en kvalificerad motståndare. Här finns mycket att utveckla. En soldat ska överleva, upp-

Mikael Frisell på uppdrag i USA. Här står han vid en ledningscentral i en container på ”Patriotfabriken” Raytheon i Andover, några mil norr om Boston.

täcka, undgå upptäckt, kommunicera, navigera och verka. Förutom bra vapen och skyddsutrustning krävs förbättrade och användarvänliga lednings- och kommunikationssystem med till exempel inbyggda varningsfunktioner.

Hur klarar man strömförsörjningen?

– Den kommer att bli helt avgörande. Varje delkomponent kan inte ha sitt eget batteri utan här krävs det ett batteri för alla system som också är lätt att ladda.

Vilka nya system är på gång i övrigt?

– Det pågår en stor satsning på luftvärnsförmågan. När det gäller korträckviddig luftvärnsförmåga inför vi robot 98, även kallad IRIS-T. Det är samma jaktrobot som används på Gripen och den kommer att placeras i en lavett på bandvagn 410, säger Mikael Frisell och fortsätter:

– För den medelräckviddiga förmågan pågår en upphandling av den senaste versionen av Patriot-systemet. Båda dessa system kommer att ingå i de två luftvärnsbataljonerna. För att få full effekt behöver luftvärnsförmågan integreras i det samlade luftförsvaret. Våra mekaniserade batal-

joner har sedan tidigare luftvärnskanonvagnen lvkv 90 men fortfarande har vi en lucka när det gäller brigadluftvärn.

Lösning med dubbla eldrör

Frisell berättar också att förmågan till indirekt eld fortsätter att utvecklas.

– Artillerisystem 08, även kallat Archer, kommer att slutlevereras. De närmaste åren kommer vi att införa en granatkastarpansarbandvagn. Det blir en lösning med dubbla eldrör på ett stridsfordon 90-chassi som levereras från BAE Hägglunds. Det handlar inte om att återuppliva det gamla AMOS-konceptet utan det här blir något helt nytt. Armén kommer att få 40 vagnar levererade under 2019 och 2020.

Vad händer långsiktigt på stridsvagnsområdet?

– Vi måste komma igång med fortsatt stridsvagns- och stridsfordonsutveckling på bred front. Armén behöver nya stridsvagnar och stridsfordon i perioden 2030–2035. Det är dags att börja med den utvecklingen nu.

Källa Teknisk Und

VI VÄRDESÄTTER HELA DITT CV

Mikael Frisell

Född: 1966.

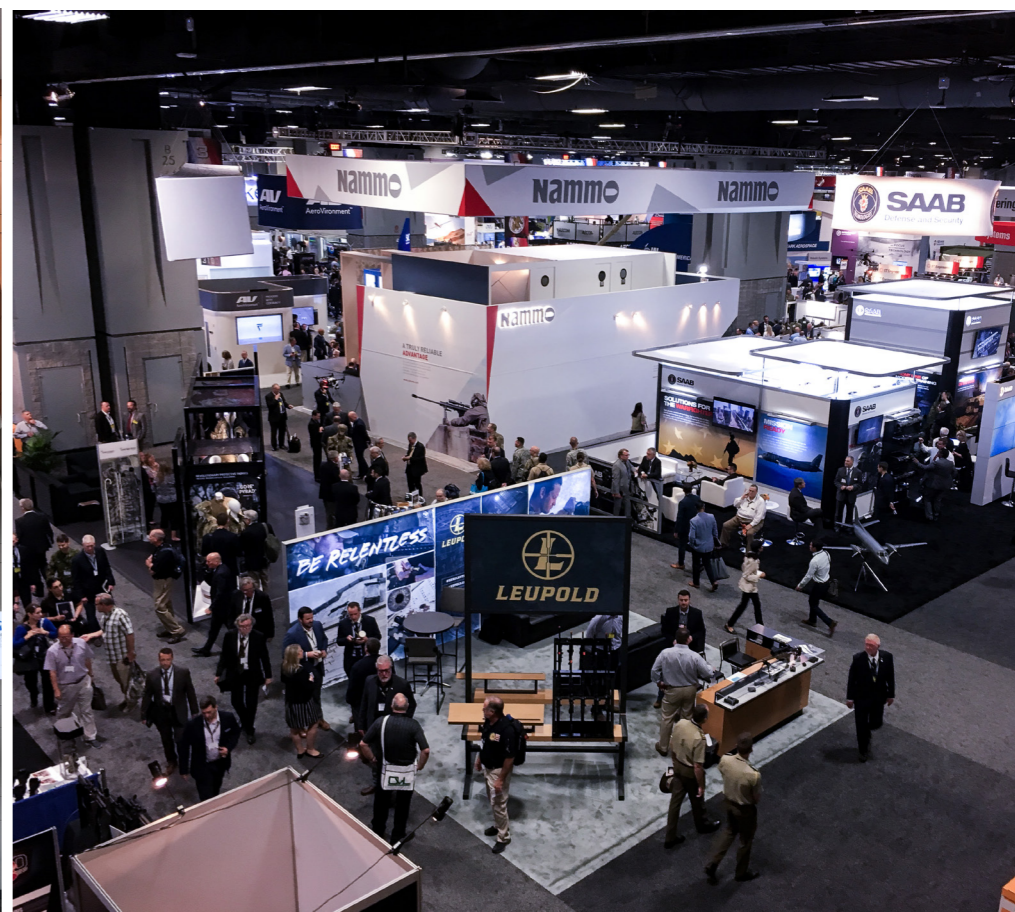
Jobb: Sedan januari 2018 chef SPL Arméförband på Försvarets materielverk. SPL betyder system- och produktionsledning och är samma verksamhetsområde som Teknisk Und sorterar under.

Tidigare jobb: Chef för Norrbottens regemente I19.

Grad: Brigadgeneral.

Per Samuelsson och Oscar Karlflo på AUSA Meeting i Washington, här framför den senaste versionen av CV90.

Populärt event. Konferensen hade fler än 30 000 deltagare.

Militärkonferens i USA lärorik för förbundet

AUSA Meeting är en av världens största militära konferenser.

Förbundet Reservofficerarna åkte dit och träffade utländska, och andra svenska, besökare.

– Det var lärorikt och spännande att vara på plats, säger kanslichefen Oscar Karlflo.

Det var ett minst sagt fullspäckat program under de tre dagarna som konferensen Association of United States Army Meeting (AUSA) pågick i oktober i den amerikanska huvudstaden Washington.

– Syftet med konferensen är att på olika sätt främja USA:s armé och de som verkar i den. Det är en gigantisk förening som vid

konferensen hade över 30 000 människor som närvarade. Det är en tvådelad konferens med dels en försvarsindustrimässa och dels handlar det om ”mjuka” frågor som anställning, tjänstgöring och seminarier om arbetsvillkor, säger Oscar Karlflo.

Var det något som stack ut extra mycket under konferensen?

– Det mest intressanta var att USA:s arméminister Mark Esper talade på invigningen om att de måste minska på den administrativa bördan för första linjens chefer – alltså exakt det vi pratar om i Sverige. De ska ta bort en massa funktioner som de inte behöver. Det är spännande att de brottas med en del frågor som vi också har i Sverige, säger Oscar Karlflo.

Per Samuelsson arbetar med affärsut-

veckling på BAE Systems Hägglunds, som är en del av globala BAE Systems. Från Sverige utvecklar, levererar och underhåller företaget stridsfordon, bandvagnar, träning och simulering och elhybridsystem för civila fordon till kunder över hela världen.

Säkerhetspolitisk fördel

Per Samuelsson är veteran i sammanhanget och har varit på plats på AUSA flera gånger tidigare. Dessutom är han reservofficer på insatsstaben.

– I år var väl mitt sjätte eller sjunde år på AUSA. Jag slås alltid av den bredd som finns inom amerikansk försvarsindustri men reflekterar ofta även över hur långt fram svensk industri ligger i jämförelse. Vår inhemska

försvarsindustriella kapacitet och förmåga till innovation är direkt kopplat till att vi verkar på en konkurrensutsatt internationell marknad vilket ger Sverige en säkerhetspolitisk fördel som vi inte ska tappa bort, säger Samuelsson.

Vad gör BAE på AUSA?

– Våra kollegor i den amerikanska delen av bolaget tillverkar Bradley, M109 och M88 och är starka på den inhemska marknaden. Hägglunds är starka på den internationella marknaden. Om vi kombinerar våra förmågor tror vi att BAE är väl placerat nu när amerikanska armén letar efter en efterföljare till Bradley. Det är första gången vi publikt visar upp vår CV90 i USA och vi gör det som ett led i vår dialog med den amerikanska kunden om de för-

mågor de efterfrågar i nästa generations stridsfordon.

Gick på seminarier

Oscar Karlflo lade mest tid på seminarier kopplade till reservofficersrörelsen i USA.

– Jag fokuserade mycket på det som US Army Reserve och US National Guard höll i. Det är deras två reservkomponenter, som alltså utgör två tredjedelar av det amerikanska försvaret. De pratade mycket om hur de möjliggör tjänstgöring för sina medlemmar, hur de kombinerar det civila och det militära livet. Inte helt olik de frågor vi på förbundet jobbar med dagligen alltså.

Marcus Olsson

” Jag slås alltid av den bredd som finns inom amerikansk försvarsindustri men reflekterar ofta även över hur långt fram svensk industri ligger i jämförelse.

Per Samuelsson

”Marinstaben borde ta ett helhetsgrepp”

PERSONALHANTERINGEN AV reservofficerare har hittills skilt sig mycket mellan de olika marina förbanden. Det har gällt såväl grundsynen på reservofficerare som möjligheterna till tjänstgöring, förutsättningarna för befordran och tillgången till att läsa högre utbildningar, exempelvis taktisk stabskurs.

Detta är dåligt, inte bara för individen utan även för Försvarmakten som helhet. Behovet av reservofficerare är ofta större på de centrala nivåerna än på förbanden, men för att kunna tjänstgöra behövs ofta erfarenhet från de marina förbanden.

DE NIVÅER SOM har behov av resursen bör ha en påverkan av dess utveckling. En tidpunkt som nu, när försvarsgrensstaberna återinrättas och reservofficersutbildningen i Marinen åter är i gång, är utmärkt för att ta ett helhetsgrepp för reservofficershanteringen.

Om den kommande marinstaben utvecklar riktlinjer för exempelvis vilken typ av tjänstgöringar som bör erbjudas och när befordran ska ske, kan det skapa goda förutsättningar för en långsiktig och hållbar hantering av den kostnadseffektiva resurs som reservofficeraren är.

NU FINNS DET alla möjligheter för den nya marinstaben att ta ett samlat grepp för Marinens reservofficerare. ■

Johan Hamnegård
Ordförande SFRO

Gille behövde inte välja väg

Jakob Gille är hållbarhetsstrateg i Försvarmakten och utbildad arkitekt. Dessutom har han iklätt sig både gröna och blå kläder, som örlogskapten och i stabstjänst – bland annat i Mali.

– Jag har alltid haft svårt att bestämma mig och hade två saker jag ville bli. Det ena var sjöofficer och det andra arkitekt. Banan som reservofficer gjorde att jag kunde bli båda.

För arkitekten och reservofficeren Jakob Gille har de civila och militära kompetenserna med åren flätats samman.

– Att ha inblick i olika verksamheter är berikande. Man lär sig mycket på vägen, säger han.

Efter att ha ryckt in i lumpen 1993 som plutonbefäl vidareutbildade han sig och blev snart reservofficer. Jakob Gille har även erfarenhet från den marina hemvärnsbataljonen på Södertörn där han varit både stridsledare och stabspersonal.

Efter arkitektexamen och en tid i branschen sökte han sig till Försvarmaktens infrastrukturavdelning och rollen som arkitekt, där han bland annat tog fram myndighetens första arkitekturpolicy.

– Hyr man fastigheter för 2,3 miljarder per år är det ju nästan skandal om man inte har en djupare tanke på hur de kan användas. Man kan få ut mycket mer av lokalerna om man vet vad man vill. Byggnaderna vi verkar i definierar Försvarmakten.

Tog fram nytt energiverktyg

Idag jobbar Gille som strateg på den nystartade hållbarhetssektionen i myndighetens ledningsstab. Där arbetar han med hållbarhetsfrågor på bred front enligt de internationella målen i Agenda 2030, bland annat omställningen till fossilfria drivmedel och andra energifrågor. Nyligen tog de fram ett energiverktyg som kan komma att användas i flera av Europas försvarsmakter.

På plats i Mali. Jakob Gille diskuterar med speditören Karamoko Kante hur de ska gå tillväga för att lasta tre dumpprar på den lokala flodfärjan.

Foto Richard Kjaergaard, Försvarmakten

– Det är kul när Försvarmakten kan få gå före och visa vägen, säger Jakob Gille.

Numera är han örlogskapten och tack vare sina språkkunskaper fick han både delta i den sista delen av den taktiska stabskursen i Frankrike och dessutom, som en av sex utländska studenter, läsa dess franska motsvarighet i Paris.

– Det var en fantastisk upplevelse med examination på skolan, uppställning under Triumfbågen och kransläggning vid den okände soldatens grav. Det var en upplevelse för livet.

För tre år sedan behövde insatsen i Mali förstärkas med en fortifikationsofficer. Jakob Gille åkte till Timbuktu i sex månader med uppdraget att koordinera skydd, byggbehov och infrastruktur på de svenska camperna.

– Där hade jag glädje av att ha jobbat både blått och grönt, vi var några sjömän i öknen och det funkade bra. Eftersom det var brist på fransktalande personal med taktisk utbildning så tjänstgjorde jag även som förbindelseofficer, i synnerhet när vi samverkade med den maliska armén och

fransmännen på plats, berättar han och fortsätter:

– Deras sätt att planera och visualisera operationer var något jag kände igen från Frankrike och därför kunde jag kommunicera effektivt kring det och ställa rätt frågor i förhållande till vad jag såg i stridsledningscentralen.

”Reservofficerens marknad”

Han tror att det kommer att behövas ännu fler nya officerare framöver för att hantera de stora pensionsavgångarna och att För-

Så blir du medlem

SFRO: Fyll i formuläret på sfro.se under fliken Medlem. Sätt sedan in 320 kronor (200 kr för pensionärer) på bankgiro 5327-2654. Skriv namn och adress. Du kan också skicka ett mejl med dina uppgifter till medlem@sfro.se och betala in enligt ovan.

SVENSKA FLOTTANS RESERVOFFICERSFÖRBUND

Örlogskapten Jakob Gille

Född: 1973.

Bor: Tyresö.

Familj: Fru och två barn, 12 och 8 år.

Yrke: Senior hållbarhetsstrateg, Försvarmakten.

RO-tjänstgöring: Minröjare och artillerist: Grundtjänstgöring som AO HMS Koster. Lärare vid Flottans Minkrigsskola. Insatsstyrka Marinen 01. Allmän stabstjänst. Chef stridsledningen 29.bat. Fortifikationsofficer Mali 02.

Där hade jag glädje av att ha jobbat både blått och grönt, vi var några sjömän i öknen och det fungerade bra.

svarmakten också behöver bli bättre på att nyttja dem som finns.

– Många reservofficerare kommer nog att träda i aktiv tjänst under de närmaste åren, givet att de ekonomiska förutsättningarna är de rätta. Möjligheten att tjänstgöra kommer nog vara så omfattande att man snarare upplever att ibland är jag i tjänst och ibland ur tjänst. Det kommer att vara reservofficerens marknad.

Ellinor Thunberg

”Vi vill och kan!”

”VAD SKA MAN ha jurister till? De kan nog inte ens laga kaffe.” Så möttes jag på en civil arbetsplats. Så känns det också ibland när man hör samtalstonen om reservofficerare. På förbandsnivå har jag dock inte upplevt det så. Jag kände mig mycket välkommen när jag efter kadett-skolan för första gången kom till P6 i Kristianstad. Jag blev direkt ”en i gänget.”

JULHELGEN 2004 INTRÄFFADE en jordbävning i Indiska Oceanen och som skapade den ökända tsunamin, vilket gav oss svenskar ett nytt ord i ordförrådet. Något som är mindre känt är att Sverof omedelbart tog ett initiativ för att hjälpa till. Sverof erbjöd Försvarmaktens insatsstab (OPIL) att ställa upp med av Sverof ordnad förbandsenhet bestående av bland annat logistik, transportexperter, läkare och forensiker. Försvarmakten avvisade så småningom detta erbjudande. Men kvar står faktum: Vi vill och vi kan!

SOMMAREN 2018 DRABBADES Sverige av ett stort antal skogsbränder. Hela frivilligrörelsen ställde upp. Samband, transporter och sjukvård stöddes av olika frivilligorganisationer. I ett samlat tack till frivilligrörelsen skrev justitieminister Morgan Johansson att denna ”visat en sann anda av solidaritet och att vi vid en

kris står redo att hjälpa varandra.” Återigen visar frivilligrörelsen att vi vill och vi kan!

DETTA ÄR BARA två exempel på händelser när kombinationen av militär och civil kompetens kommit samhället till godo. Jag hade önskat att Trafikverket och SJ vid den kraftiga snöstormen 6 december 2013 hade haft tillgång till den militära plan som fanns vid en tänkt militär utslagning av en sydsvensk järnvägs-knut. Då hade inte fem överfulla X2000-tåg rullat in till en personal- och informationstom järnvägsstation.

RESERVOFFICERARNAS DUBBLA kompetenser, skolade på universitet, militära skolor och i övningar – allt i kombination med livserfarenhet och i många fall civila ledarskapsuppgifter – ger oss styrkan och rätten att med trovärdighet säga: Vi är en i gänget och vi både vill och kan! Och jag kan lova att vi dessutom kan laga kaffe! ■

Jan Kvernby
Kanslichef Sverof

Så blir du medlem i Sverof!

Sätt in 350 kronor på plusgiro 2796-1, ange namn och personnummer som meddelande. Fyll i blanketten för medlemsuppgifter på Sverof.se och skicka till kansli@sverof.se eller mejla direkt till kansliet.

Vill du engagera dig lokalt?

Några av våra föreningar har "lediga platser" för lokalt engagemang, som styrelse- eller projektbefattningar. Kontakta kansliet så vidarebefordras dina uppgifter.

Har du fått e-post från oss?

Om inte så har vi inte din aktuella e-postadress! Skicka ett mejl till kansli@sverof.se. Ange Namn och födelsedag som meddelandetext, så ser vi till att du aldrig missar ett viktigt utskick från oss!

SVEROF

ROSIG lockar med aktiviteter

Reservofficerssällskapet i Göteborg har ett späckat program för sina medlemmar.

Och de över 20 officiella aktiviteterna varje år är populära.

En nyckel till framgångarna med välbesökta aktiviteter är att ROSIG har arbetat aktivt med att få bort så många byråkrattiska element som möjligt.

– Vi har en väldigt kollegial styrelse där folk gillar att komma till våra möten och de tycker att det är härligt att kunna få till så många evenemang. Vi är hypereffektiva, säger ordföranden Pierre Dicksson.

Håller i gåsaskjutning

ROSIG satsar på sånt som har med det militära att göra, och håller bland annat i gåsaskjutning, övningsskjutning och kurser i dynamiskt skytte.

Pierre Dicksson vill inte avslöja för mycket men berättar också om några aktiviteter som särskilt visat sig bygga ett långvarigt engagemang

– Vi har några arrangemang, både officiella och mer riktade, som har sådan attraktionsfaktor att de fångar personer från toppen av svenskt näringsliv, personer som normalt sett har svårt att hinna med liknande aktiviteter och som vanligtvis bara går på föreningslivaktiviteter om det handlar om deras egna barn. Mer kan jag inte berätta om det, men det är härliga ”magneter”.

Finns utvecklingsmöjligheter

Det finns utvecklingsmöjligheter för vad ROSIG kan hitta på i framtiden.

– Ledarskap intresserar oss alla och där vi kan erbjuda kompetenser. Vi skulle också kunna tillhandahålla officersprovet för våra medlemmar och sportiga former av Tough Viking.

Marcus Olsson

Basar över pigg 75-åring

Försvarsmakten och reservofficersrollen behöver fler kvinnor, det är ett måste om vi ska bli en bättre, starkare och modernare organisation.

Ett brett program av studiebesök, föreläsningar och idrottsaktiviteter – och så klart den årliga balen.

ROISIS är en energisk 75-åring med sin bas mitt i pulsen på Karlavägen i Stockholm.

Sverofs största lokalavdelning, Reservofficerssällskapet i Svealand (ROISIS) har runt 600 medlemmar och sjuder av verksamhet och liv.

Därför är det passande att basen ligger just på Karlavägen 65 mitt i centrala Stockholm. Gatan kantas av en trädallé och här är det nära till det mesta.

ROISIS grundades 1943 för att genom olika aktiviteter främja yrkeskunskap och kontakt mellan reservofficerare.

Idag, 75 år senare, är hjärtat i verksamheten i mångt och mycket detsamma.

– Mycket har hänt sedan 1943, både i

föreningen och i vår omvärld! Det som inte har förändrats och består är vårt starka intresse och engagemang för Försvarsmakten. Kamratskapet och viljan att utvecklas tillsammans är en stark kraft, säger Leif Herlitz, ordförande i ROISIS.

Hösten har i vanlig ordning inneburit ett fullmatat program med medlemsaktiviteter – allt från mörkerorientering till föreläsningar om cyberhot och ledarskap. I januari bär det av till den – fram till 2003 – hemliga militäranläggningen under Femöre naturreservat i Oxelösund.

Vänskapsband med Helsingfors

Lokalen på Östermalm har främst en administrativ funktion, med ett konferensrum där styrelsen träffas och har möten. Ibland används den även för medlemsaktiviteter.

– Vi har dessutom Försvarsutbildarna i samma hus – där ROISIS är medlem – och med närheten till dem underlättas samar-

betet. Men vi är ute på många olika ställen och har aktiviteter, så det är egentligen inte bara här på Karlavägen som allting snurrar.

Sedan 1950-talet har ROISIS även starka vänskapsband med Helsingfors svenska reservofficersklubb och har årliga tävlingar ihop, oftast i samband med baler i respektive land.

Viktiga traditioner

Antalet aktiviteter varierar över året, men ofta är det runt tre programpunkter varje månad. Leif Herlitz berättar att traditioner är en viktig del och att en omtyckt sådan är just den årliga balen. Den har ofta ägt rum på K1, kavallerimässen, men i år – 75-årsjubileet till ära – hölls den på Karlbergs slott utanför Stockholm.

Han påpekar att det är viktigt att se till alla åldersgrupper – både de yngre, mitt i karriären, och de äldre som kanske har gått i pension.

– Vi vill ha ett diversifierat utbud så att det finns möjlighet för alla att delta oavsett situation. Jag är glad när medlemmarna har det bra och kan göra många olika saker. Det handlar både om att själv utvecklas och att få möjlighet till en social samvaro med andra reservofficerskollegor i föreningen.

"Viktigt fånga nyutbildade"

ROISIS har rekryterat en hel del nya, unga medlemmar den senaste tiden och det är Leif väldigt glad för. Han trycker på vikten av att vara goda ambassadörer för både Försvarsmakten och rollen som reservofficer. Och han beskriver reservofficeren som en viktig personalkategori och förutsättning för den framtida Försvarsmakten. Inom ramen för Sverof har de deltagit när reservofficerare tagit examen vid Militärhögskolan i Halmstad.

– Det är jätteviktigt att vi som förening kan fånga de nyutbildade och att vi får in

både män och kvinnor. Försvarsmakten och reservofficersrollen behöver fler kvinnor, det är ett måste om vi ska bli en bättre, starkare och modernare organisation.

När Leif Herlitz blickar in i framtiden ser han ett fortsatt fokus på ett brett och bra programutbud i Svealand – och att säkra återväxten är en viktig del i strategin.

– Vi måste utveckla vår egen organisation för att den ska fungera stabilt över tid. Som jag ser det måste vi framöver ha ett fokus på nya, unga medlemmar. Vi måste få dem intresserade, så att de vill kliva in och fortsätta utveckla ROISIS som de önskar. Det kanske inte är den årgången jag själv är i som ska vara i centrum, men vi ska givetvis fortsätta ha lika kul tillsammans i föreningen. De unga är framtiden och har därför en naturlig plats i vår planering.

Text Ellinor Thunberg
Foto Simon Hastegård, Bildbyrån

ROISIS

Grundades: 1943.

Antal medlemmar: Cirka 600.

Ordförande: Leif Herlitz.

Upptagningsområde, län: Stockholm, Värmland, Örebro, Gotland, Södermanland och Västmanland.

Hoppas på mer effektivt CIOR

Storbritannien är nytt ordförande-land i den internationella organisationen CIOR.

– Vi hoppas att britterna kan effektivisera verksamheten ytterligare, säger Peter Winroth, som leder den svenska CIOR-delegationen.

I samband med CIOR Summer Congress i Quebec i augusti övertog Storbritannien ordförandeskapet för perioden 2018-2020.

Överstelöjtnant Peter Winroth deltar sedan många år i det internationella arbetet. Han har förhoppningar på Storbritannien.

– Nato och i förlängningen CIOR kan med sin komplexa struktur ibland bli aningen tungrovt. Britterna är väl medvetna om detta och kommer under sitt ordförandeskap nu att försöka effektivisera verksamheten ytterligare, säger Winroth och fortsätter:

– Exempel på detta kan vara arbetet inom kommittéerna, vad som produceras där och vad som i slutändan faktiskt implementeras i CIOR:s fortsatta verksamhet. Denna inriktning kommer säkerligen att innebära en viss välbehövlig nyordning.

"Utmaningarna inte obetydliga"

Peter Winroth tror att exempelvis Defsec-kommittén (som han beskriver som "något av CIOR:s framåtriktade tankesmedja") kan få en nyckelroll i arbetet kring Nato-begrepp som "Vision, Mission, Strategic Aims and Theme".

– Från svensk sida har RO/Kapten Daniele Gulino under flera år spelat en instrumentell roll i Defsec-kommittén och han kommer att göra det även i fortsättningen, säger Peter Winroth.

I månadsskiftet januari/februari hålls Mid-Winter Meeting i Bryssel – för första gången på Natos nya högkvarter.

– Möjligheterna och inte minst utmaningarna framåt är inte obetydliga. Men många nationer inom CIOR, inklusive Sverige, ser under nytt brittiskt ordförandeskap framtiden an med tillförsikt.

Öppningsceremonin av CIOR:s sommarkongress i Kanada. Nästa stora träff är vintermötet i Bryssel sista helgen i januari.

Foto Leopold Axeheim

Fortfarande söker Sverof fler reservofficerare till det internationella arbetet.

– Vi uppmuntrar inte minst kvinnor att söka. I delegationen har vi bara en i nuläget (Caroline Wetterberg som också är ensam svensk i den medicinska organisationen CIOMR). Vi skulle även vilja ha ytterligare en med i CIOMR och söker då en reservofficer med sjukvårdskompetens. Vi behöver också en ny delegat till CIOR:s PFP-kommitté (Partnerskap för fred).

Lämnar över till Finland

Samtidigt fortsätter Sverof samarbetet med de närmaste grannarna. Nordiska Presidiet (NP) sammanträder i Helsingfors 18 januari. Då ska Sverige lämna över ordförandeklubban till Finland.

Vad är det viktigaste som gjorts under de två år som Sverige varit ordförandeland?

– Nordisk Vinterkurs ("Exercise Northern Lights") i Ånn, som hade premiär 2018 och genomförs igen i mars 2019. Kursen är inte bara till för nordiska reservofficerare utan även för Nordiska Presidiets samarbetsländer som exempelvis Storbritannien som deltog med flera elever förra vintern. Fler viktiga saker är att vi 2017 tecknade ett samarbetsavtal med Estland, och att NP den här hösten upprättade en så kallad avsiktsförklaring med NORDEFECO (Nordic Defence Cooperation) om samarbete och ömsesidigt informationsutbyte, berättar Peter Winroth och tillägger:

– Utöver detta har vi fortsatt med utveckling av presidiet kärnverksamhet och arbetat med NP Strategi för de kommande åren.

Jakob Lundberg

”Möjligheterna och inte minst utmaningarna framåt är inte obetydliga. Men många nationer inom CIOR, inklusive Sverige, ser under nytt brittiskt ordförandeskap framtiden an med tillförsikt.”

Peter Winroth

Oviss framtid för ROSIN

Väntan på nystarten på reservofficersutbildningen blev för lång för Reservofficerssällskapet i Norrbotten.

Tidigare i år tvingades lokalavdelningen lägga ner verksamheten efter nära 60 år.

Reservofficerssällskapet i Norrbotten (ROSIN) startades 1959 och var fram till för femton år sedan en livaktig förening med 200 medlemmar och aktiviteter i stort sett varannan vecka. Men med åren har medlemsantalet sjunkit och lokalavdelningen i Norrbotten tvingades fatta ett tufft beslut.

– Till sist var det bara ett trettiotal medlemmar kvar, medelåldern var 73 år och det gick inte att få ihop en styrelse. Under några år försökte vi att på några få händer i styrelsen upprätthålla föreningen i samråd med förbandscheferna i Norrbotten. Vi har gjort alla möjliga rekryteringsinsatser och har varit i kontakt med alla reservofficerare här och försökt få dem intresserade, säger Lars Sjöberg, tidigare ordförande i ROSIN.

"Bättre starta om på ny kula"

De senaste 15–20 åren har de nya medlemmarna huvudsakligen varit före detta yrkesofficerare som övergått i reserven.

– En betydande andel av de aktiva i föreningen var inte reservofficerare och eftersom stadgarna säger att ordföranden och hälften av styrelseledamöterna måste vara reservofficerare så fick vi allt svårare att få ihop en styrelse. Vi insåg att nu går det inte längre att upprätthålla det här tyvärr, säger han och fortsätter:

– Om det kommer ett nytt gäng så är det bättre att de startar på ny kula och bygger upp en förening med nya traditioner. Det är bättre med ett "cleant" avslut, det var så vi resonerade.

Förutom problematiken med för få nyutbildade reservofficerare så finns det också geografiska utmaningar i Norrbotten. De flesta reservofficerare som utbildats och tillhör ett förband här är nämligen bosatta på annat håll.

– De allra flesta bor i södra Sverige, så vi har svårt att hitta lokalt boende medlemmar. Det har varit det största problemet.

Uppmanas söka sig till ROSIV

Nedläggningen har planerats under två år och har förankrats med systerorganisationen Reservofficerssällskapet i Västerbotten (ROSIV). Medlemmarna uppmanades att söka medlemskap i ROSIV, som även ska förvalta ROSIN-traditioner som Nordkalottövningen.

Lars Sjöberg ser gärna ett fortsatt samarbete med förbundet där aktiviteter i Norrbotten kan drivas under Sverof-flagg, men projektledas lokalt.

– Men det vi hoppas på är att det ska bli tillräckligt många nyutbildade reservofficerare och specialistofficerare som är medlemmar i förbundet för att kunna starta en ny lokalavdelning. Vi är inte där på långa vägar, men det verkar som att det kan bli något framöver.

Det är nu upp till Sverofs styrelse att fatta de definitiva besluten om ROSIN:s framtid.

– Det är tråkigt att det har blivit så här, men vi ska ta ett krafttag för att se om vi kan hitta en lösning på sikt. Det är viktigt för Sverof att vi har representation på lokal nivå runt om i hela landet, säger förbundsordföranden Magnus Konradsson.

Ellinor Thunberg
Marcus Olsson

Lars Sjöberg.

Regeringens förlängda arm

Försvarsmakten får inte göra som den vill, utan ska leverera det som regeringen beställer.

Magnus Bergman är regeringens förlängda arm. Han chefar över den enhet på försvarsdepartementet som har myndighetsansvaret för Försvarsmakten. Men hösten 2018 har varit en utdragen väntan på vilka som ska bestämma.

Efter lunch ska han träffa brigadgeneral Gabor Nagy, chef för totalförsvarsavdelningen på Högkvarteret.

På morgonen har Magnus Bergman suttit i möte med bland andra försvarsminister Peter Hultqvist. De gick igenom aktuella ärenden inför torsdagens regeringssammanträde. Det var en ordinär veckoberedning, något som Magnus Bergman har gjort hundratals gånger. Egentligen som vilken tisdag som helst – men allt är ändå inte som vanligt.

– Det är mycket att göra som alltid. Men också mycket väntan.

Som många andra under hösten 2018 väntar han på vilka som ska styra landet. Men han påverkas mer konkret än de flesta av oss. Vilken regering det blir har betydelse för hans dagliga arbete – och för vilka chefer han får.

Väntan har aldrig förut varit så här lång. Men Magnus Bergman, 48, är rutinerad. Han har upplevt några maktskiften och sett många statsråd passera sedan han började på departementet 1999.

Björn von Sydow, Leni Björklund, Mikael Odenberg, Sten Tolgfors, Karin Enström, Peter Hultqvist och...? Ifall Hultqvist eller någon annan kommer att vara försvarsminister i en ny regering vet varken Magnus Bergman eller någon annan när den här intervjun görs.

Hur påverkas ditt jobb av ett regeringskifte, när försvarsminister och statssekreterare byts ut?

– Eftersom försvarspolitikerna är ett om-

råde som är relativt stabilt och präglat av breda överenskommelser, så kan jag ofta uppleva de individuella skillnaderna mellan ministrarna som större än den politiska förändringen. Det är en ny person som vill ha saker och ting på sitt sätt. Man får lära sig hur den ministern fungerar, vilken typ av underlag man ska skriva, vad man bör lägga fokus på och inte. Hur mycket vill ministern göra själv och hur mycket vill man ha stöd med?

Men Magnus Bergman säger också:

– Just nu finns det faktiskt två potentiella frågor där det är politiska skillnader. Dels det faktum att alliansen har en tydligt uttalad Nato-option, och dels när det gäller nivån och takten på tillförsel av ytterligare medel till försvarsbudgeten. ▶

I Björkrummet, med sin panel i masurbjörk, har Magnus Bergman möten med statssekreteraren och med försvarsdepartementets chefsgrupp varje vecka.

Magnus Bergman

Född: 1970 i Göteborg.

Jobb: Departementsråd och chef för försvarsdepartementets enhet för militär förmåga och insatser (MFI), sedan 2014. Har arbetat i olika roller på försvarsdepartementet sedan 1999.

Utlandsuppdrag: Ambassadråd vid Sveriges ambassad i Italien (Rom, 2003), försvarsråd vid Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen (Bryssel, 2003-07).

Civil utbildning: Jur. kand. (Uppsala, 1992-97), juridisk engelska (1994-95), American Foreign Policy (American University i Washington DC 1996).

Militär bakgrund: Värnplikt vid Skaraborgs Flygflottilj F7 (1989-90), reservofficersutbildning (1990-91). Är RO/löjtnant och har tjänstgjort vid Norrbottens Flygflottilj F21.

Hur märks det på departementet att Sverige bara har en så kallad övergångsregering?

– Vi släpper fram de regeringsärenden som krävs för att styra riket, men man är mer försiktig med ärenden som har ett politiskt innehåll. Därför går exempelvis budgetprocessarbetet på sparlåga i väntan på inriktningen från en ny regering.

Chef för MFI

Försvarsmakten gör inte precis som den vill. Myndigheten arbetar på uppdrag av regeringen. Magnus Bergman är en opolitisk tjänsteman men regeringens förlängda arm.

Han är chef för MFI, enheten för militär förmåga och insatser. Det är försvarsdepartementets största enhet (27 personer). Magnus Bergman och hans medarbetare förmedlar de ramar som Försvarsmakten ska arbeta efter.

MFI ska även följa upp och kontrollera

att Försvarsmakten levererar det som regeringen har beställt.

– Min enhet har myndighetsansvaret för hela Försvarsmakten, utom materielanskaffning och underrättelseverksamheten (Must). Det vi har fokus på är stridskrafternas förmågeutveckling och den operativa förmågan i sin helhet. Och utöver detta även nationella och internationella insatser.

Vilka på högkvarteret jobbar du mest gentemot?

– Vi har mycket kontakt med försvarsmaktsledningen, men min huvudsakliga kontaktyta är chefen för ledningsstaben. På den posten är Jonas Haggren ny. Vi träffas varannan eller var tredje vecka. Som jag ser det har vi ett mycket gott samarbete med Försvarsmakten kring alla frågor. Men sen har vi ju våra roller att spela också.

Hur ser din och MFI:s roll ut?

– Vår uppgift är att säkerställa att reger-

ingens försvarspolitik omsätts till styrning och inriktning av myndigheten. Men det handlar också mycket om uppföljning av Försvarsmaktens verksamhet. Vi styr på övergripande ramnivå och ibland även på väldigt hög detaljeringsgrad, från både regeringens och riksdagens sida.

Nöjd med arbetsmiljön

Han sitter i sitt arbetsrum i den före detta bankbyggnad som kallas Skandinaviska Bankens palats. Det är här försvarsdepartementet håller till, i ett 100-årigt pampigt stenhus som är klassat som statligt byggnadsminne.

Två Afghanistankartor, en marin målning och ett porträtt av kungaparet hänger på väggarna i Magnus Bergmans rum. Ytorna är generösa och han har en soffgrupp att ta emot besökare i.

Utanför fönstret mot Regeringsgatan syns den byggarbetsplats som ska bli en ny shoppinggalleria.

När Magnus Bergman 2014 gick från biträdande chef till chef för MFI fick han byta bort den mer storslagna utsikten över Gustav Adolfs Torg och Kungliga slottet.

– Ja, så är det, haha, men det här är ett bra arbetsrum. Och vi har en bra arbetsmiljö med trevlig atmosfär.

Du har snart arbetat i 20 år på försvarsdepartementet. Vad är det som gör att du har velat vara kvar så länge?

– Jag har ett brinnande intresse för försvarsfrågor. Naturligtvis spelar min reservofficersbakgrund in i det också. Totalförsvaret är ett av statens grundläggande områden, och jag får vara med och bidra på ett bra sätt för ett optimalt försvar av landet. Sen är det en väldigt bra arbetsplats där man kan jobba med många olika områden. Inom ramen för sin befattning kan man få väldigt många olika sorters frågor att hantera, allt från stora övergripande strategier till små detaljer inom verksamheten, säger Magnus Bergman, och fortsätter:

– Och jag ska inte sticka under stol med att vi har en möjlighet att påverka. Som tjänstemän har vi att lägga fram ärenden och även olika typer av initiativärenden till den politiska ledningen och belysa dem från olika håll.

Vilken betydelse har din bakgrund som reservofficer haft för jobbet på försvarsdepartementet?

– Tjänstgöringen i Försvarsmakten har gett mig en grundförståelse för verksamheten som gör det enklare att ta till sig alltifrån vokabulär till organisationsmetoder och utbildningssätt. Och ledarskapsutbildningen jag fick som reservofficer har jag haft väldigt god nytta av, inte bara i chefsjobb utan genom hela yrkeskarriären. Det handlar mycket om att lyssna, att kunna fatta beslut och på ett tydligt sätt säga som det är. Att vara rak och ärlig i både positiv kritik och konstruktiv negativ kritik.

Text Jakob Lundberg

Foto Simon Hastegård, Bildbyrå

Succé för nya hemsidan

Den nya hemsidan har blivit en succé.

Nu är reservofficerarna.se den naturliga samlingsplatsen för all nödvändig information om reservofficersyrket och utbildningarna.

– Vi har fått väldigt mycket positiv feedback, säger Förbundet Reservofficerarnas kanslichef Oscar Karlflo.

Satsningen på en ny hemsida har varit på gång under en längre tid och i somras lanserades den.

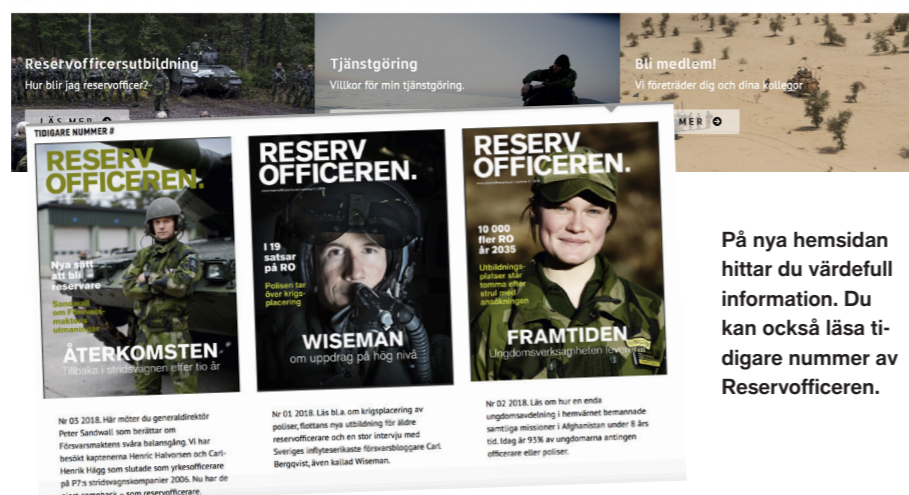
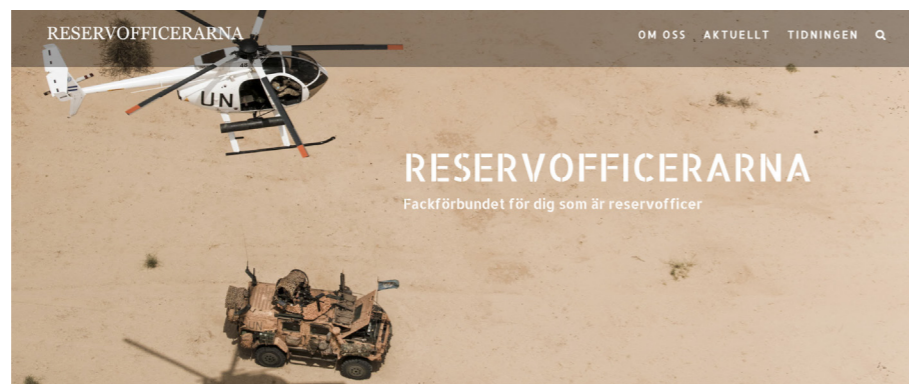
– Det finns flera anledningar till att vi investerade i att bygga en ny hemsida. Bland annat för att den gamla hemsidan på många sätt var inaktuell och behövde uppdateras, men också för att det saknades nödvändig rekryteringsinformation, säger Oscar Karlflo.

Det blev skarpt läge för hemsidesbygget under våren när förbundet efterfrågade satsningar som uteblev från Försvarsmaktens sida.

– Om du går in på Försvarsmaktens hemsida och klickar på ”Reservofficer” möts du i stort sett bara av en PDF-fil på ett gammalt dokument från 2015. Det duger inte. Vi ville att Försvarsmakten skulle lansera en egen hemsida med enkel och tydlig information om reservofficersutbildningen. Men det blev inget av det. Eftersom augusti var sista möjligheten för anställda GSS att ansöka till 2019 års reservofficersutbildningar insåg vi att det var bråttom.

Höga besökarantal

Tillsammans med en webbutvecklare lades grunden före sommaren. I juli lanserades nya reservofficerarna.se. På den nya hemsidan finns utöver utbildningsinformationen också aktuella nyheter, kontaktuppgifter, information om tjänstgöring och om Förbundet Reservofficerarna – men självklart också tidningen du har i din hand, men digitalt.

På nya hemsidan hittar du värdefull information. Du kan också läsa tidigare nummer av Reservofficeraren.

– Det finns också enkel och överskådlig information om vilka förmåner och villkor som gäller, och vad du som reservofficer har rätt till i och med din anställning hos Försvarsmakten. Men det står också en hel del om de frågor vi arbetar med för att få till förbättringar från arbetsgivarens sida.

Besökarantalen varje vecka är höga.

” Med ödmjukhet kan vi konstatera att den på kort tid har blivit den naturliga informationsplattformen för reservofficersutbildningen.

– Genomslaget har varit väldigt stort. Med ödmjukhet kan vi konstatera att den på kort tid har blivit den naturliga informationsplattformen för reservofficersutbildningen. 70 procent av all trafik in på hemsidan går ganska direkt vidare till informationsssidorna om utbildningen. Det visar tydligt behovet av enkel och översiktlig information.

Ska vara en levande sida

Oscar Karlflo pekar också på några uppenbara utvecklingsmöjligheter som han ser.

– Det ska vara en levande hemsida och på sikt hoppas vi tillföra en del material. Men det har blivit en bra start och väldigt uppskattat av våra besökare. Många har hört av sig och sagt vilket lyft den har inneburit. Det är väldigt roligt.

Marcus Olsson

Januari						
mån	tis	ons	tors	fre	lör	sön
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Februari						
mån	tis	ons	tors	fre	lör	sön
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Mars						
mån	tis	ons	tors	fre	lör	sön
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Januari

12 Officersbal Pro Patria (NROF)
18.30-01.00 på Arendals gamla rådhus. Norska Reservofficersförbundet bjuder in. Kostnad 890 norska kronor. Anmälan senast 20 december till stabssersjant Trond Hell Pettersen: trond.pettersen80@gmail.com, +47 90 06 80 88.

13–15 Rikskonferensen Folk och Försvar
Folk och Försvar arrangerar den årliga Rikskonferensen på Sälens Högfjällshotell.

18 Österrikes internationella officersbal
På Hofburgpalatset i Wien. Inträde 75 euro, sittplats från 15 euro. Mat ingår inte. Anmälan: info@ballderoffiziere.at.

30 Föredrag (ROSÖ/OffsÖ)
Livgrenadjärmässen i Linköping. Konteamiral Jörgen Ericsson om Kungliga Krigsvetenskapsakademiens förslag till ett nytt totalförsvär. För mer info mejla till ostergotland@sverof.se

Februari

20 Årsmöte (ROSIG)
Preliminärt datum. För mer information vänligen mejla till info@rosig.se.

27 Årsmöte (RiS)
MFFC, Husie Kyrkoväg 71 i Malmö.

Mars

9 Vårvinterbal (ROSÖ/OffsÖ)
Livgrenadjärmässen i Linköping klockan 18.00. Anmälan till Örjan Dalgard, dalgard@telia.com alternativt 0705-52 88 91.

14 Totalförsvarskväll i Västerås (ROSIS)
Fullmäktigesalen, Västerås stadshus, stads-husentrén, Fiskartorget. 19.00. Ingen anmälan.

20 Årsmöte (ROSÖ/OffsÖ)
Livgrenadjärmässen i Linköping. För mer info mejla till ostergotland@sverof.se.

31 Glockenspiel (SFRO-G/ROSIG)
Volvo Pistolskytteklubb, 10.00. Eget vapen kan medtas. Enklare förtäring. Anmälan till info@rosig.se alternativt Per Karlsson, 0706-10 08 20.

Hitta din lokala förening

SFRO-G: Johan von Otter, ordförande, johan.von.otter@ericsson.com

SFRO-M: Johan Lindström, ordförande, limpers@hotmail.com

SFRO-S: Christian Hoas, ordförande, sfro-s@sfro.se

KAROF Stockholm: David Dymmel, ordförande, karof.stockholm@sverof.se

RiS: Jonas Stålhandske Palovaara, ordförande, skane@sverof.se

RNS: Lennart Arvidsson, ordförande, norraskane@sverof.se

ROSIG: Pierre Dicksson, ordförande, goteborg@sverof.se

ROSIS: Leif Herlitz, ordförande, stockholm@sverof.se

ROSIT: Theodor Ahrenberg, ordförande, trestad@sverof.se

ROSIV: Gardar Nordlander, ordförande, vasterbotten@sverof.se

ROSU: Per-Olof Thomsson, ordförande, uppsala@sverof.se

ROSÖ: Bengt Eneland, ordförande, ostergotland@sverof.se

Sverof Blekinge: Ulf Sjöberg, ordförande, blekinge@sverof.se

Sverof Skaraborg: Erik Larsson, ordförande, skaraborg@sverof.se

■ JAG ÄR OCKSÅ Reservofficer

”Storm i Biscaya – då lär man sig uppskatta lagarbete”

Sveriges ambassadör i USA, ordförande i FN:s generalförsamling, vice generalsekreterare i FN, utrikesminister.

Jan Eliassons cv är svårslaget – och det startade med tiden som reservofficer i Marinen.

Idag är han styrelseordförande i Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri) som arbetar med rustningsfrågor, säkerhetspolitik och att främja dialog.

Jan Eliasson tog reservofficersexamen 1962. I värnplikten var han först inkallad som eldledare på Lv6 i Göteborg, men satte redan där kurs mot Marinen.

– Jag är göteborgare och älskar horisonter! Vi hade vakt-om-vakt-system både på Gladan, segelfartyget där jag var sommaren 1960, och på jagaren Öland. Det är brutalt att knappt få sova. Vi hade hundvakt mellan fyra och åtta, eller tolv och fyra, på natten. Men man fick vara med om oändligt vackra solnedgångar och soluppgångar i havet. Det ger en lyckokänsla som är speciell.

Vad är det viktigaste du bär med dig från den tiden?

– Om man ligger ombord på jagaren Öland, som jag gjorde, och har storm i Biscayabukten eller brand ombord så lär man sig verkligen att uppskatta lagarbete. När man kommer i hamn så tänker man på hur beroende man är av varandra och hur viktigt det är att gå ner och tacka killarna i maskinrummet. Man måste respektera varandra och förstå varandras funktioner. Alla behövs. Det

har jag haft enorm glädje av i mitt ledarskap både i FN och UD.

Har du något minne som sticker ut?

– Vi var på officiellt besök i Gibraltar och förväntade oss en ”21 gun”-salut. Vi saktade in och väntade, kikade mot tornet. Men ingen verkade veta vad som hände. Vi sänkte farten från åtta knop, till fyra och två... Till slut fick vi en förolämpande signal: ”What ship?” Här kom den svenska marinens två jagare – och de visste inte vilka vi var! Förste officer Friberg på Östergötland skickade signal tillbaka: ”What rock?” Det följdes av en lång signal: ”Welcome to Gibraltar.” Officerarna stod på kajen, gjorde honnör, bad om ursäkt och sa att det var det roligaste svaret de någonsin fått på ”what ship?”

Hur ser du på reservofficerens roll och betydelse idag och i framtiden?

– Nu sker ett uppvaknande till säkerhetspolitiska realiteter. Jag tror att vi under lång tid har försummat vikten av ett territoriellt försvar, med avsikt att försvara hela landet. Det är viktigt att ha en trovärdig försvarskapacitet, särskilt när man bedriver en alliansfri politik. Vi hade en mycket stor mobiliseringsförmåga som har reducerats oerhört. Det finns anledning att se Finland som ett bra exempel på hur man inte måste bli för mycket offer för konjunkturen. Säkerhetspolitik måste ha en kontinuitet.

Har du något råd till unga reservofficerare?

– Man ska uppmuntra till att ta utbildningschansen. Det är en danande erfarenhet som betyder mycket för ens fysiska och mentala utveckling. Det betyder mycket att träffa och lära känna människor från olika miljöer och platser.

Ellinor Thunberg

Kapten i Marinen
Jan Eliasson

Född: I Göteborg 1940.

Yrke: Diplomat och politiker.

Aktuell: Styrelseordförande i Sipri (Stockholms internationella fredsforskningsinstitut).

RO-tjänstgöring: Kapten i Marinens reserv. Bland annat tjänstgöring ombord på jagaren Öland.

Bor: Stocksund.

Familj: Hustru, tre barn och nio barnbarn.